

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 201/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Šimonom Melišom, advokátom, Partizánska 1250/3, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 3/2017-246 z 13. decembra 2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. septembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“). Navrhuje rozsudok Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) označený v záhlaví tohto uznesenia v zamietajúcej časti voči žalovanému v 1. rade, spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v procesnom postavení žalobcu stranou v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 22 C 210/2014 o zaplatenie sumy 362,34 eur z titulu vynúteného zmenšenia majetku žalobcu v dôsledku nemožnosti používať motorové vozidlo v jeho vlastníctve a zaplatenie sumy 7 513,50 eur ako zmenšenia hodnoty jeho majetku proti žalovanému v 1. rade (obchodná spoločnosť [REDACTED]) a žalovanému v 2. rade (obchodná spoločnosť [REDACTED]).

3. Rozsudkom okresného súdu č. k. 22 C 210/2014-190 z 23. mája 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bolo konanie v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 196,92 eur zastavené a zároveň žalovaní v 1. a 2. rade boli zaviazaní zaplatiť sťažovateľovi 165,42 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % od 30. apríla 2016 do zaplatenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Vo zvyšnej časti bola žaloba zamietnutá.

4. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

5. Proti rozsudku krajského súdu v časti potvrdzujúcej rozsudok okresného súdu voči žalovanému v 2. rade podal sťažovateľ 12. apríla 2018 dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

6. Zároveň s podaním dovolania podal sťažovateľ 12. apríla 2018 proti rozsudku krajského súdu v celom rozsahu aj ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 302/2018-11 z 3. mája 2018 ako neprípustnú odmietol, a to práve z toho dôvodu, že bola podaná súbežne s podaním dovolaní. V tomto konaní nebol sťažovateľ právne zastúpený.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 5 Cdo 209/2018 z 29. júna 2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť 10. augusta 2021, rozsudok krajského súdu voči žalovanému v 2. rade a rozsudok okresného súdu voči žalovanému v 2. rade okrem výroku o zastavení zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) právnym názorom vyplývajúcim z ním citovaných rozhodnutí Ústavného súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky, že aj keď dôjde v dôsledku opravy k plnej obnove funkčnej hodnoty veci, avšak zároveň nie je plne obnovená jej trhovú hodnotu, vec neprináša svojmu vlastníkovi rovnaký úžitok a škoda na veci nie je plne nahradená. Je všeobecne známou skutočnosťou, že cena havarovaného vozidla bude vždy nižšia ako cena rovnako technicky vybaveného vozidla, ktoré havarované nebolo;

b) žalovaný v 1. rade nenahradil celú majetkovú ujmu, ktorá sťažovateľovi vznikla, a nenahradil ju ani žalovaný v 2. rade;

c) zužujúcim výkladom § 442 ods. 1 a § 443 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) vykonaným krajským súdom, ktorý nebol konformný s ústavou, bolo sťažovateľovi znemožnené domôcť sa náhrady škody v súdnom konaní;

d) Slovenská republika neposkytla sťažovateľovi ochranu jeho práva vlastníť majetok, a napadnutým rozsudkom tak došlo k porušeniu jeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu, ktorým bolo právoplatne rozhodnuté o zamietnutí žaloby sťažovateľa v časti o zaplatenie sumy 7 513,50 eur.

10. Z § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s § 55 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je neprípustná z dôvodu, že sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené. Prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súde. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci (II. ÚS 4/2020).

11. Nebráni podaniu návrhu na začatie konania vo veci identickej s vecou, v ktorej bol návrh na začatie konania v rámci predbežného prerokovania odmietnutý, ktorá bola skončená uznesením ústavného súdu o zastavení konania, prípadne s vecou, v ktorej bol návrh na začatie konania zamietnutý z procesných dôvodov, ak po podaní ďalšieho návrhu podmienky konania boli splnené. (porovnaj Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív: *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 325)

12. Predchádzajúca ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako neprípustná. Uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 302/2018-11 z 3. mája 2018 možno považovať za rozhodnutie „o podmienkach konania“, ktoré by bolo možné dodatočne splniť, a teda by nezakladalo prekážku rozhodnutej veci (*res iudicata*).

13. Ústavný súd v uznesení č. k. IV. ÚS 302/2018-11 z 3. mája 2018, vychádzajúc z petitu ústavnej sťažnosti smerujúceho proti napadnutému rozsudku krajského súdu v celom rozsahu a z informácie poskytnutej okresným súdom, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu bolo 12. apríla 2018 podané dovolanie, konštatoval, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, a preto možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súde ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné.

14. Prekážka, ktorú vzhliadol ústavný súd v konaní o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa – prebiehajúce konanie na najvyššom súde o sťažovateľom podanom dovolaní, odpadla právoplatnosťou uznesenia najvyššieho súdu č. k. 5 Cdo 209/2018 z 29. júna 2021 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) 10. augusta 2021. Z uvedeného dôvodu ústavný súd predmetnú sťažnosť neodmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú z dôvodu, že sa týka veci, o ktorej už ústavný súd rozhodol.

15. Z citovaného uznesenia najvyššieho súdu však vyplýva, že sťažovateľ podaným dovolaním napadol rozsudok krajského súdu iba v zamietajúcej časti voči žalovanému v 2. rade. V predmetnej ústavnej sťažnosti žiada napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť v zamietajúcej časti voči žalovanému v 1. rade.

16. Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že ústavou vymedzená právomoc mu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická osoba alebo

právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ pred tým, ako požiada o ústavnú ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

17. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti tak ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa v súvislosti s namietaným porušením označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu v zamietajúcej časti voči žalovanému v 1. rade obrátil priamo na ústavný súd bez toho, aby proti nemu v tejto časti podal dovolanie.

18. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

19. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

20. V predmetnej veci sťažovateľa je pritom nepochybné, že na základe podaného dovolania mu najvyšší súd ochranu jeho právam poskytol, v dovolacom konaní bol sťažovateľ úspešný, keďže najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj jemu predchádzajúci rozsudok okresného súdu v zamietajúcej časti proti žalovanému v 2. rade zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

21. Z ústavnej sťažnosti ani odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu pritom ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ vôbec tvrdil, že dovolanie proti rozsudku krajského súdu v zamietajúcej časti voči žalovanému v 1. rade nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Ako ústavný súd zistil z bodu 3.1 uznesenia najvyššieho súdu, sťažovateľ v dovolaní uviedol iba, že procesné spoločenstvo žalovaných je samostatné, že pasívna solidarita je inštitút odlišný od nerozlučného aj núteného spoločenstva.

22. Keďže sťažovateľ právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho práv, nevyčerpal a nepreukázal, že sa tak stalo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd sa meritórne nezaoberal podanou ústavnou sťažnosťou, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa ústavy a práv podľa dodatkového protokolu ale pri predbežnom prerokovaní ju odmietol ako neprípustnú podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

23. K uvedenému sa žiada dodať, že aj v prípade, ak by ústavný súd pri prerokovaní predchádzajúcej sťažovateľovej ústavnej sťažnosti disponoval informáciou, že dovolanie bolo podané proti napadnutému rozsudku krajského súdu iba v zamietajúcej časti proti žalovanému v 2. rade, túto ústavnú sťažnosť by v zmysle svojej ustálenej judikatúry v časti voči žalovanému v 1. rade odmietol z dôvodu podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 v tom čase platného

a účinného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov pre nevyčerpanie opravných prostriedkov (porovnaj napr. III. ÚS 562/2017, II. ÚS 28/2019, I. ÚS 326/2017).

24. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne uvádza, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, I. ÚS 1/2019), a preto jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

25. Napadnutý rozsudok krajského súdu (spolu s rozsudkom okresného súdu) bol uznesením najvyššieho súdu zrušený len voči žalovanému v 2. rade. Napadnutý rozsudok krajského súdu v časti proti žalovanému v 1. rade nadobudol právoplatnosť už 12. februára 2018. Sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť elektronicke až 8. septembra 2021. Ústavná sťažnosť bola v tomto prípade podaná zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 124 zákona o ústavnom súde.

26. Na ústavnú sťažnosť sťažovateľa sa z dôvodov uvedených v bodoch 15 až 22 tohto uznesenia nevzťahuje posledná veta § 124 zákona o ústavnom súde, podľa ktorej lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo dovolaním napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

27. S poukazom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému rozsudku krajského súdu v zamietajúcej časti voči žalovanému v 1. rade odmietol aj z dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

28. Na doplnenie ústavný súd poukazuje aj na procesnú problematickosť sťažovateľom navrhovaného postupu po prípadnom vyslovení porušenia jeho práv napadnutým rozsudkom krajského súdu. Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok v zamietajúcej časti proti žalovanému v 1. rade zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd pritom napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu v zamietajúcej časti voči žalovanému v 2. rade zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu. O nárokoch sťažovateľa voči žalovanému v 2. rade by tak konal a rozhodoval okresný súd a o nárokoch sťažovateľa voči žalovanému v 1. rade súčasne krajský súd.

29. V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd aj na bod 24 uznesenia najvyššieho súdu, v ktorom vyslovil, že rozsudky vydané súdmi v základnom konaní neboli vo vzťahu k žalovanému v 1. rade napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom. Procesné spoločenstvo žalovaných je samostatné, preto je vo vzťahu k žalovanému v 1. rade vo výroku právoplatných súdnych rozhodnutí vyjadrená prepojenosť jeho plnenia s plnením žalovaného v 2. rade. V prípade, ak súdy v novom konaní uložia žalovanému v 2. rade povinnosť plniť, bude potrebné vo výroku rozhodnutí vyjadriť prepojenosť jemu uloženej povinnosti plniť s povinnosťou plniť, ktorá už bola uložená žalovanému v 1. rade.

30. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 6. apríla 2022

Miloš Maďar
predseda senátu